

Vyšší zisky pro stavitele hal a skladů nebo dostatek místních potravin pro lidi? Sněmovna rozhodne, upozorňuje Zelený kruh

Poslanecká sněmovna v nejbližších dnech bude rozhodovat o možném usnadnění záboru kvalitní zemědělské půdy. Skupina senátorů totiž navrhla rozsáhlé výjimky z placení poplatků za zábor půdy. Výjimku mají získat tovární haly, skladiště, silnice či parkoviště, které podpoří stát či si je obec nebo kraj dají do svého územního plánu. Hnutí DUHA, Česká společnost ornitologická, Beleco, Pro-BIO Svaz ekologických zemědělců, Koalice pro řeky a Společnost pro trvale udržitelný život z asociace Zelený kruh proto varují před zvýšením tempa likvidace kvalitní půdy a nedostatkem místních potravin v budoucnosti.

„Poplatky za zábor půdy jsou jediným skutečně účinným nástrojem její ochrany před zničením. Vláda porušila své sliby a navrhla oslabení ochrany půdy. Senátní návrh vládní výjimky násobí. Pokud by jej poslanci schválili, vedlo by to k masivnímu urychlení likvidace půdy, krajiny i českého zemědělství,“ uvádí expert na politiku životního prostředí Zeleného kruhu Daniel Vondrouš.

Poplatky za zábor půdy byly zvýšeny před pěti lety¹. Šlo o první zvýšení od roku 1992, které pouze vyrovnalo inflaci a nárůst ceny půdy. Stávající výše poplatků tak nestačí na motivaci developerů k vyššímu využití starých průmyslových areálů (tzv. brownfields) či horší půdy namísto té kvalitní. Půda sice ubývá pomaleji, stále ale každý den nevratně ztrácíme několik hektarů cenné půdy.

Vláda se veřejně zavázala k posílení ochrany půdy². Předložila však novelu zákona, která naopak poplatky snižuje. V ekologicky citlivých územích se již poplatek nemá násobit všemi koeficienty ekologických vah, ale pouze jedním (nejvyšším) koeficientem. Nižší poplatky se mají platit za zábor půdy pro dálnice, státem podporované průmyslové stavby³ či výrobní haly a sklady v minulosti schválené územním plánem. Poslanecká sněmovna výjimku rozšířila.

Senát ale minulý týden prosadil další dramatický nárůst výjimek⁴. Nižší poplatek mají platit veškeré dálnice i silnice včetně souvisejících dopravních staveb a také průmyslové stavby zařazené do územního plánu obce či kraje kdykoliv v minulosti i budoucnosti⁵. Výjimky ruší smysl zákonné ochrany půdy, povedou k rozsáhlému nárůstu ničení kvalitní zemědělské půdy u nás a k možnému budoucímu nedostatku potravin.

V Praze 21. ledna 2015

Daniel Vondrouš, Zelený kruh, 724 215 068, daniel.vondrous@zelenykruh.cz

Jiří Koželouh, Hnutí DUHA, jiri.kozelouh@hnutiduha.cz

Václav Zámečník, Česká společnost ornitologická, zamecnik@birdlife.cz

Jan Dušek, Beleco, jan.dusek@beleco.cz

Kateřina Nesrstová, Pro-BIO Svaz ekologických zemědělců, katerina.nesrstova@pro-bio.cz

Zorka Kasiková, Koalice pro řeky, zorkasik@gmail.com

Jiří Dlouhý, Společnost pro trvale udržitelný život, jiri.dlouhy@gmail.com

Kontakty pro média

Daniel Vondrouš, expert na politiku životního prostředí
daniel.vondrous@zelenykruh.cz, 724 215 068

Jiří Kaňa, kontakt pro novináře
jiri.kana@zelenykruh.cz, 607 800 915

Informace pro média

Zelený kruh je asociace, která sdružuje 29 významných ekologických nevládních organizací (mj. Frank Bold, Greenpeace, Hnutí Duha) působících v České republice. Jeho primárním posláním je hájit společné zájmy svých členů a podporovat celkový rozvoj občanské společnosti v oblasti ochrany přírody a životního prostředí. Asociace se věnuje plošnému monitorování zákonů a politik, koordinuje legislativní kampaně a poskytuje aktivní podporu při advokační činnosti zaměřené na zachování kvalitní ochrany životního prostředí a vysoké úrovně občanských práv v rozhodovacích procesech. Dlouhodobě se zabývá problematikou účasti veřejnosti na rozhodování o záměrech a projektech s dopadem na životní prostředí. Zelený kruh se také věnuje koordinaci výběru nevládních expertů a expertek do mezioborových pracovních skupin a poradních orgánů a komisí vlády a koordinuje vznik společných připomínek, pozic a veřejných vyjádření ekologických organizací k významným situacím v ochraně životního prostředí.

Více informací naleznete na www.zelenykruh.cz/o-nas.

Poznámky

¹ Poplatky za vynětí kvalitní půdy ze zemědělského půdního fondu byly výrazněji zvýšeny od ledna 2011, a to poprvé po téměř dvaceti letech. Hlavním důvodem zvýšení byla skutečnost, že poplatky již mnoho let od zabírání půdy neodrazovaly a nové investice vznikaly zpravidla na zelené louce. Informace, že důvodem vyšších poplatků byly zábory půdy kvůli fotovoltaice, není pravdivá. V takovém případě se totiž obvykle jedná o dočasné vynětí pozemku ze zemědělského půdního fondu, za které se platí jen zlomek poplatků za trvalé vynětí. Zvýšení poplatku navíc státní správa připravovala mnohem dříve (MŽP už v roce 2008) než problémy s umístováním fotovoltaiky na zemědělskou půdu vůbec vznikly.

² „Vláda posílí ochranu kvalitní orné půdy a půdního fondu.“ <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/dulezite-dokumenty/programove-prohlaseni-vlady-cr-115911/>

³ Důvodová zpráva k vládní novele uvádí, že jde o stavby „pro výrobu, popřípadě skladování související s touto výrobou, umístované na plochách určených podle zákona o investičních pobídkách“.

⁴ Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk [339](#)/.

⁵ **Příklad postupného rozšiřování výjimek snižujících poplatky za zábor půdy – stavby zařazené do územních plánů**

I. Výjimka v novele předložené vládou:

V příloze části D bodu 2 se věta druhá nahrazuje větami „V případech, že bude ovlivněno více faktorů životního prostředí, uplatní se nejvyšší určená ekologická váha vlivu. Ekologická váha vlivu se nepoužije při výpočtu odvodů za zemědělskou půdu odňatou ze zemědělského půdního fondu pro stavby

- a) pro výrobu, popřípadě skladování související s touto výrobou, umístované na plochách výroby a skladování určených k tomuto účelu územním plánem **schváleným do 31. prosince 2010** a*
- b) pro výrobu, popřípadě skladování související s touto výrobou, umístované na plochách určených k podpoře vyváženého a dynamického hospodářského rozvoje státu, které podle zákona o investičních pobídkách schvaluje na návrh Ministerstva průmyslu a obchodu vláda.“*

Výjimky zdůvodnila vláda v důvodové zprávě k zákonu snahou o ochranu provedených investic: „V některých případech byly již do přípravy těchto průmyslových zón vloženy finanční prostředky.“

Kontakty pro média

Daniel Vondrouš, expert na politiku životního prostředí
daniel.vondrous@zelenykruh.cz, 724 215 068

Jiří Kaňa, kontakt pro novináře
jiri.kana@zelenykruh.cz, 607 800 915

II. Rozšířená výjimka ve verzi schválené Poslaneckou sněmovnou:

Nová formulace „**schváleným do 31. prosince 2014**“ posunula platnost výjimky o 4 roky.

III. Absolutní výjimka v návrhu Senátu:

Návrh ruší jakékoliv časové omezení výjimky tak, aby platila i kdykoliv v budoucnu: *V čl. I v bodě 63 příloze části D bodu 2 v písmeni a) vypustit slova „schváleným do 31. prosince 2014“.*

Kontakty pro média

Daniel Vondrouš, expert na politiku životního prostředí
daniel.vondrous@zelenykruh.cz, 724 215 068

Jiří Kaňa, kontakt pro novináře
jiri.kana@zelenykruh.cz, 607 800 915